

Lietuvos Respublikos Prezidentūrai
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Seimui
Lietuvos Respublikos Seimo komitetams ir komisijoms
Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

LASV 21/I – 011
VILNIUS
2021-04-20

PRAŠYMAS NESVARSTYTI SPORTO ĮSTATYMO PAVASARIO SESIJOJE

Šiuo Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ (toliau – LASV) raštu norime atkreipti Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėmesį į 2021-04-14 d. Švietimo mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) raštą Nr. SR-1489 „**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 2, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 71 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**“.

Minimame rašte ŠMSM stengdamasi „kažkaip“ pagrįsti Sporto įstatymo pakeitimus (SI) naikinant Sporto rėmimo fondą **pati sau prieštarauja**: vienur rašte ji pažymi jog, ŠMSM vykdydama Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą 15 mln. eurų Sporto rėmimo fondo lėšų grąžino į Valstybės biudžetą, toliau tame pačiame rašte, 4 pastraipoje - kai jau reikia „kažkaip“ pagrįsti Sporto rėmimo fondo lėšų atėmimą iš Fizinio aktyvumo projektų norint padidinti finansavimą 60 – 70 sporto federacijų, teigia absoliučias sumas, kaip jau gautinas, nors prieš tai teigė, kad 15 mln. eurų fondo lėšų už 2019 ir 2020 metus grąžino į biudžetą – vadinasi, Sporto rėmimo fondas už 2019 ir 2020 metus neteko 15 mln. eurų.

Maža to, ŠMSM 2020 metų pabaigoje veikė neatsakingai ir aplaidžiai, ir nesuplanavo 2020 m. grąžintų lėšų 2021 metų biudžete (kaip tai pvz. padarė Kultūros ministerija) todėl, šio aplaidaus darbo pasekoje ŠMSM negali vykdyti įsipareigojimų 2019 ir 2020 m. Sporto rėmimo fondo pareiškėjams. Galiausiai, kyla klausimas, kam tada reikėjo skelbti Sporto rėmimo fondo šaukimą 2020 metais lapkričio 30 dieną įvardijant absoliučias sumas (21 mln. Eurų), taip klaidinant daugiau kaip 1300 pareiškėjų.

Šiais veiksmais susiklostė tokia situacija, kad ŠMSM 2020 lapkričio 30 d. paskelbusi konkursą teikti paraiškas Sporto rėmimo fondui 2021 metų projektams už 21 mln. eurų, po kelių mėnesių karštligiškai bando įrodyti, jog suma buvo tik „preliminari“ t. y. 2021 m. Sporto rėmimo fondo sąskaita iš Fiziniam aktyvumui skirtų projektų iš tikrųjų:

1. ketinama atimti apie 6 mln. eurų 60-70 sporto šakų federacijoms finansuoti, net nepaisant neseniai gautų Valstybės kontrolės išvadų;
2. 2021 m. Sporto rėmimo fondo lėšomis, norima finansuoti 2019 ir 2020 metų projektus – tačiau šiuo metu galiojantis Sporto įstatymas tam trukdo, nes Įstatyme aiškiai įvardinta: lėšos iš akcizo surinktos 2020 metais yra skiriamos 2021 m. projektams, bet ne 2019 ir 2020 metams;

Taigi, Sporto įstatymo pakeitimas t. y. Sporto rėmimo fondo naikinimas neturi nieko bendro su Konstitucinio teismo išaiškinimu, nes Konstitucinio teismo išvadose niekur nėra nė menkiausios užuominos apie Sporto rėmimo fondo uždarymą.

Toliau vertinant ŠMSM minėtą raštą Lietuvos Respublikos Vyriausybei teigiama, jog Sporto šakų federacijų finansavimas nedidėjo keletą metų, o Sporto rėmimo fondo suma didėjo (nors tame pačiame rašte, anksčiau minima, kad 15 mln. eurų Sporto rėmimo fondo lėšų yra grąžinta į biudžetą), *citata: „Pastebėtina, kad iki 2019 m. Sporto rėmimo fondo biudžetas sudarė apie 6 mln. Eur, iš kurių dalis lėšų buvo skiriama sporto šakų federacijoms. 2019 m. priėmus Sporto įstatymą, Sporto rėmimo fondo biudžetas išaugo beveik 4 kartus nuo 6 mln. Eur iki 21,408 mln. Eur (2019 m. – 13,663 mln. Eur, 2020 m. – 17, 533 mln. Eur, o 2021 m. – 21,408 mln. Eur), o aukšto meistriško sportui finansuoti skiriama apie 7 mln. Eur ir keletą metų nedidėjo.“* Pateikiame Jums lentelę, kuri akivaizdžiai įrodo, jog fizinio aktyvumo projektų finansavimas nuo 60-70 sporto šakų federacijų, yra mažesnis kartais (beveik 3 (tris) kartus) žr. lentelę:

PROGRAMINIS FINANSAVIMAS federacijoms per ŠMSM				PROJEKTINIS FINANSAVIMAS sporto organizacijoms įskaitant ir federacijas per SPORTO RĖMIMO FONDA			finansavimas mažesnis KARTAIS
metai	finansuot os organiza cijos - federacij os (vnt)	bendra programinio finansavimo suma (mln. eur)	vidutiniškai tenka vienai federacijai per ŠMSM programinį finansavimą 1 metams	Finansuotos sporto organizacij os įskaitant ir tas dalį tų pačių federacijų (vnt)	bendra Sporto rėmimo fondo finansavimo suma	vidutiniškai tenka vienai organizacijai per Sporto rėmimo fondą	
2019	68	6 889 999,00	101 323,51	352	12 422 740,00	35 291,88	2,9
2020	59	6 191 447,00	104 939,78	352	13 749 801,90	39 061,94	2,7
2021	63	7 040 004,00	111 746,10				
* - visi lentelėje pateikti duomenys naudojant informaciją iš ŠMSM, ir ŠMPF oficialių internetinių svetainių							
** - 2021 sporto rėmimo fondas dar nepaskirstytas tačiau atėmus lėšas iš fizinio aktyvumo jame liktų apie 6 mln eurų							
*** - lentelėje pateikti tik ŠMSM ir Sporto rėmimo fondo šaltiniai, lėšos federacijoms (apie 8 mln eurų) iš LTOK neįtrauktos							
**** - lentelėje nėra pateikta Sporto bazių ir renovacijos finansavimo statistika							

Pažymėtina yra tai, jog ŠMSM rašte Vyriausybei neminama ir Sporto šakų federacijų finansavimas iš LTOK lėšų (kurios kasmet sudaro dar 7-8 mln. Eurų). Papildomai įvertinus šį rodiklį atotrūkis tarp fiziniam aktyvumui skiriamų lėšų lyginant jas su sporto šakų federacijų būtų mažesnis 6 kartus!

Apmaudžiausia yra tai, jog ŠMSM siūlomi sporto įstatymo pakeitimai siūlomi tada, kai naujojoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje Fiziniam aktyvumui ir aukštam sportiniam meistriško sportui yra numatyti vienodi prioritetai. Deja, šis siekis visiškai neatsispindi Sporto įstatymo pakeitimo projekte, kuriame apskritai nėra nei fizinio aktyvumo finansavimo, kriterijų, prioritetų – nieko. Negana to, nėra jokių lydinčių dokumentų, kurie aiškiau parodytų fizinio aktyvumo svarbą Vyriausybės 4 metų veikloje.

Apibendrinant šiame rašte pateiktą informaciją dėl to, kad:

1. ŠMSM aiškinamajame rašte LRV pateikta informacija susijusi su Sporto rėmimo fondu yra prieštaringa ir nesutampa 15 mln. eurų sumoje;
2. Ministrės aiškinamajame rašte nėra pateiktos viso sporto šakų federacijų finansavimo (pvz. 6-8 mln. eurų kasmetinio federacijų finansavimo iš LTOK), taip pat federacijų gaunamų lėšų iš to pačio

Sporto rėmimo fondo - informacija yra tendencija ir neatspindi tikrovės - viso realaus federacijų finansavimo ypač fizinio aktyvumo finansavimo atžvilgiu (žr. rate pateiktą lentelę);

3. Ministrės aiškinamajame rašte taip pat nėra pateikta informacija, jog **ŠMSM gavo daugiau kaip 20 sporto klubų priklausančių įvairioms sporto šakų federacijoms, jungtini kreipimasi dėl prašymo nenaikinti Sporto rėmimo fondo** kaip paskutinio alternatyvaus finansavimo šaltinio, kurio dėka aktyvūs sporto klubai galėjo stiprinti ir vykdyti sporto šakų plėtotę.

O taip pat:

4. Perskaičius ŠMSM ministrės pateiktą išaiškinimą manytina, jog 41 Seimo narys 2020 m. gruodžio mėn. pateikęs siūlymą 30 proc. didinti finansavimą 60 – 70 federacijų, gruodžio mėn:

- 4.1. galimai buvo suklaidinti, nes nežinojo visos t. y. bendros informacijos ir realių proporcijų, kokias sumas gauna federacijos per programinį finansavimą iš ŠMSM, Sporto rėmimo fondo ir LTOK bendrai;
- 4.2. nežinojo, kad sulyginus vien tik programinio finansavimo proporcijas Sporto rėmimo fondo pareiškėjai gauna 3 kartus mažesnę finansavimą žr. lentelę. ŠMSM nuolatos operuoja ne analize, o absoliučiomis sumomis, taip nepateikdama pilnos informacijos;
- 4.3. Seimo nariams nebuvo žinomos Valstybės kontrolės išvados dėl Sporto šakų federacijų rodiklių veiklos kontrolės nebuvimo iš ŠMSM pusės, finansavimo atžvilgiu.

Todėl, asociacija „Sportas visiems“ vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta aukščiau teigia, jog:

- a) Sporto įstatymo pataisų priėmimas skubos tvarka yra visiškai nepagrįstas;
- b) Sporto įstatymo pakeitimai neapima visos šiuo metu sporto srityje esančios problematikos, yra epizodiniai, nesisteminiai ir diskriminuojantys fizinio aktyvumo plėtotę ir joje veikiančius subjektus;
- c) Nėra aišku, kodėl Sporto įstatymo pataisos įstatyme kalba tik apie aukštą sportinį meistriškumą, o fizinis aktyvumas Sporto įstatyme yra visiškai nereglamentuojamas (nėra nei projektinio nei programinio finansavimo nuostatų, kriterijų, prioritetų) – ką ne kartą yra siūliusi asociacija „Sportas visiems“, šios nuostatos akivaizdžiai prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.
- d) Sporto įstatymo nuostatomis akivaizdžiai bandoma panaikinti Sporto rėmimo fondą, taip galutinai uždariant paskutinį alternatyvų finansavimo šaltinį sporto klubams, kurie yra aukšto sportinio meistriškumo plėtojimo pagrindas.

Siūlome:

- neklaidinti LR Seimo narių bei Vyriausybės ir pateikti visapusišką informaciją apie sporto finansavimą bei jo kaitą, skirtumus ir rezultatus,
- vykdyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas, nediskriminuoti fizinio aktyvumo veiklos jį reglamentuojant Sporto įstatyme;
- įsigilinti į kitų sporto organizacijų (pvz. Sporto klubų kreipimasis dėl Sporto rėmimo fondo) prašymus ir argumentus;
- Sporto įstatymo pakeitimams organizuoti Vyriausybės lygmens darbo grupę, o Sporto įstatymo pakeitimus svarstyti Seimo rudens sesijoje, kai bent dalis problematikos bus aiškiai ir argumentuotai išanalizuota ir pasverta, o ne atmetama visiškai nepagrįstai.

Seimo jaunimo ir sporto reikalų komisijos ir Seimo komitetų prašome pakviesti asociacijos „Sportas visiems“ atstovus dalyvauti posėdžiuose, kai bus svarstomas Sporto įstatymo projektas, tam, kad galėtume pagrįsti ar detalizuoti šiame rašte pateiktą informaciją.

Pagarbiai

Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ prezidentas

Algis Vasiliauskas